Svenska Ishockeyförbundet

Elitkurs 2012

Powerplay – Nycklar för ett effektivt Powerplay

Pelle Torstensson

Handläggare: Göran Pegenius

2012-05-22

Sammanfattning

Rapportens syfte är att hitta de nycklarna som kan göra ett powerplay mer effektivt.

Det är intervjuer från tränare inom Linköpings Hockey Club och matchanalys som ligger som grund för rapporten.

Många lag spelar powerplay på liknande sett idag. Man jobbar mycket med avslut på olika ställen så som på backar eller instick från sidan eller från bakom förlängda mållinje. Men vad är det som gör ett powerplay effektivt? Vilka nycklar finns det för att få ett effektivt powerplay?

Reslutat för rapporten lyfter fram olika nycklar som kan hjälpa ett powerplay att bli mer effektivt. Det är bland annat följande nycklar:

- ✓ Högt pucktempo, alltid vara ett hot mot boxen.
- ✓ Dra isär boxen.
- ✓ Alla vet sin roll.
- ✓ Rollspelare – playmaker, skymmare, spelskickliga backar med bra skott, målskytt
- ✓ Attackera boxen med ej puckförare, platsväxling i boxen.
- ✓ Avslut på mål, direktskott

Innehållsförteckning

	Sid
Sammanfattning	**2**
Innehållsförteckning	**3**
1.Inledning	**4**
2.Bakgrund	**5**
2.1 Grunder powerplay	5
2.2 Spelarnas skicklighet	6
2.3 Powerplay femmor	6
2.4 Powerplay varianter	7
2.4.1 Paraplyuppställning	7
2.4.2 Smygen	8
2.4.3 Smygen med backavslut	9
2.4.4 HV71 variant	10
2.5 Hur tränar man powerplay på bästa sätt	11
3. Syfte	**12**
3.1 Frågeställningar	12
4. Metod	**13**
4.1 Intervjuer	13
4.2 Matchanalys hockey VM finalen	13
4.3 Internet	13
5. Metod	**14**
5.1 Intervju med Magnus Hävelid	14
5.2 Intervju med Johan Schillgard	15
5.3 Analys av finalen mellan Ryssland – Slovakien	16
5.3.1 Rysslands powerplay	16
5.3.2 Slovakiens powerplay	17
6. Diskussion	**18**
Referenslista	**21**

1 . Inledning

Man pratar ofta om att det är smådetaljer som avgör en hockeymatch. Det kan vara allt ifrån att man har en ”medstuds”, att man fick ett ”skitmål” med sig eller att man gjorde det så kallade ”skitjobbet” bättre idag än vad motståndarna gjorde idag.

Det många tränare också pratar mycket om innan, efter matcherna är så kallade ”Special Teams” alltså Boxplay och Powerplay.

Många matcher avgörs i spelet i nummerärt överläge så som fem mot fyra eller fem mot tre.

Statistik från säsongen 2011-2012 visar att 1:an (Brynäs) och 2:an (Skellefteå) i grundserien var effektiva i powerplay. Det var även dessa 2 lag som spelade SM Final mot varandra.

Brynäs: Svenska mästare hade 24,89 i powerplay effektivitet i grundserien. I slutspelet hade Brynäs 15,52 i powerplay effektivitet.

Skellefteå: hade 21,78 i powerplay effektivitet i grundserien. I slutspelet hade Skellefteå 28,71 i powerplay effektivitet (statistik från http://stats.swehockey.se/)

Man pratar om att en procent över 25 % i powerplay effektivitet är bra. Då har man uppnått ett effektivt powerplay.

Vad är det som gör ett powerplay effektivt? Vad är nycklarna för att få ett effektivt powerplay? Mitt arbete syftar till att ta reda på hur man kan få ett effektivt powerplay, vilka ”nycklar” är viktiga för det.

2. Bakgrund

Idag är det väldigt jämnt mellan lagen på elitnivå när det gäller fem mot fem spelet. Många matcher avgörs i nummerärt överläge, powerplay. Lyckas man få till ett effektivt powerplay så ökar man sina chanser att nå framgång och lyckas sportsligt.

Powerplay är när ett lag får chansen att spela med minst en spelare mer på isen än vad motståndarna gör. Det kan vara i följande former:

- ✓ 6 mot fem
- ✓ 6 mot fyra
- ✓ 6 mot tre
- ✓ Fem mot fyra
- ✓ Fem mot tre
- ✓ Fyra mot tre

Idag får man alltid börja med tekning i anfallszon när man får spela powerplay men powerplay handlar även om att man måste ta in pucken i anfallszonen om motståndarlaget har fått ur pucken ur egen zon. Man pratar om följande moment i powerplay:

- ✓ Uppspel
- ✓ Ingångar i anfallszon
- ✓ Spel i anfallszon

2.1 Grunder powerplay

När det gäller powerplay så brukar man prata om vissa grunder som blir viktigt och dessa är:

- ✓ Högt pucktempo, alltid vara ett hot mot boxen.
- ✓ Dra isär boxen.
- ✓ Alla vet sin roll.
- ✓ Rollspelare som är på mål, och som är bra på det.
- ✓ Attackera boxen med ej puckförare, platsväxling i boxen.
- ✓ Avslut på mål.

En grundtanke är också att man får förflyttning på boxen genom att börja spelet till exempel djupt ner i zon för att få boxen att flytta ner. Då kommer pass upp till blålinjen för ett avslut, alltså man börjar spelet djupt ner när man söker avslut högt från blålinjen. Och självklart tvärtom när man söker avslut djupt ner så som instick/inbrytning vid mål. Att man attackerar boxen med icke puckförare till exempel en ”back” som åker in i boxen. Även platsväxlingar inne boxen för att göra det så svårt som möjligt för dom som spelar box (Magnus Hävelid 2012).

I powerplay är det viktigt att det finns ett grundtänk för spelarna så att alla vet vad de ska göra. Det gäller så klart både vid uppspel/ingångar och sen i anfallszonen. Vid spel i anfallszon är det viktigt att spelarna vet var avslutet ska komma, att alla vet vilken yta som de ska täcka då avslutet kommer.

Oavsett hur man väljer att spela i sitt powerplay så är det viktigt att flytta pucken snabbt, gärna få långa pass för att få boxen att förflytta sig just innan avslut kommer. Det kräver att det är hårda och bra pass på bladet för att få ett bra ”flow” i passningsspelet och förflytta pucken på ett bra sett. Att man gör det alla har kommit överens om och att göra det så enkelt man kan men samtidigt måste man få in ett ”överraskningsmoment” för boxen för att få ett bra avslut (Johan Schillgard 2012).

2.2 Spelarnas skicklighet

För att lyckas nå ett effektivt powerplay krävs det hög skicklighet på de spelare som spelar powerplay. Med det menar man skicklighet i olika former, så som:

- ✓ Playmaker – Den som styr powerplay, är spelskicklig och bra med pucken. Exempel Tony Mårtensson
- ✓ Skottskickliga backar – Ofta dem som spelar högt upp mot blålinjen, bra direktskott. Exempel Magnus Johansson
- ✓ Målskytt – En ”sniper” som trycker dit pucken vid minsta läge att ta avslut. Exempel Jan Hlavac.
- ✓ Spelare på mål – Skymmare, bra på att göra jobbet framför mål, vågar stå där, bra på att styra pucken och vinna returer. Exempel Andreas Jämtin. (Magnus Hävelid 2012).

Dessa spelare som Magnus Hävelid lyfter fram som exempel har alla spelat eller spelar idag i Linköpings Hockey Club och har haft Magnus Hävelid som tränare.

2.3 Powerplay femmor

Hur man sätter ihop powerplay femmor bygger mycket på det som är nämnt ovan i rapporten. Det ska vara en sammansättning av ovan nämnda rollspelare. Där man har både högerskyttar och vänsterskyttar i uppställningen. Många lag spelar med 2 powerplay uppsättningar. Alla lag har alltid någon med spetskompetens som är lite över det vanliga som får mycket ansvar i powerplay och spelar kanske i båda powerplay uppställningarna.

2.4 Powerplay varianter

2.4.1 Paraplyuppställning

Med denna uppställning så är syftet att spela med en triangel högt upp i zon. Det är två spelare som spelar framför mål som skymmare/returtagare. De fungerar även som avlastare djupt ner vid behov.

Här söker man avslut på dessa tre som bildar en triangel högt upp mot blålinjen. De flyttar pucken mellan sig och tar sedan avslut vid tillfälle. Kan man få ett genomspel genom boxen för ett direktskott så är det väldigt bra då boxen får en lång förflyttning.

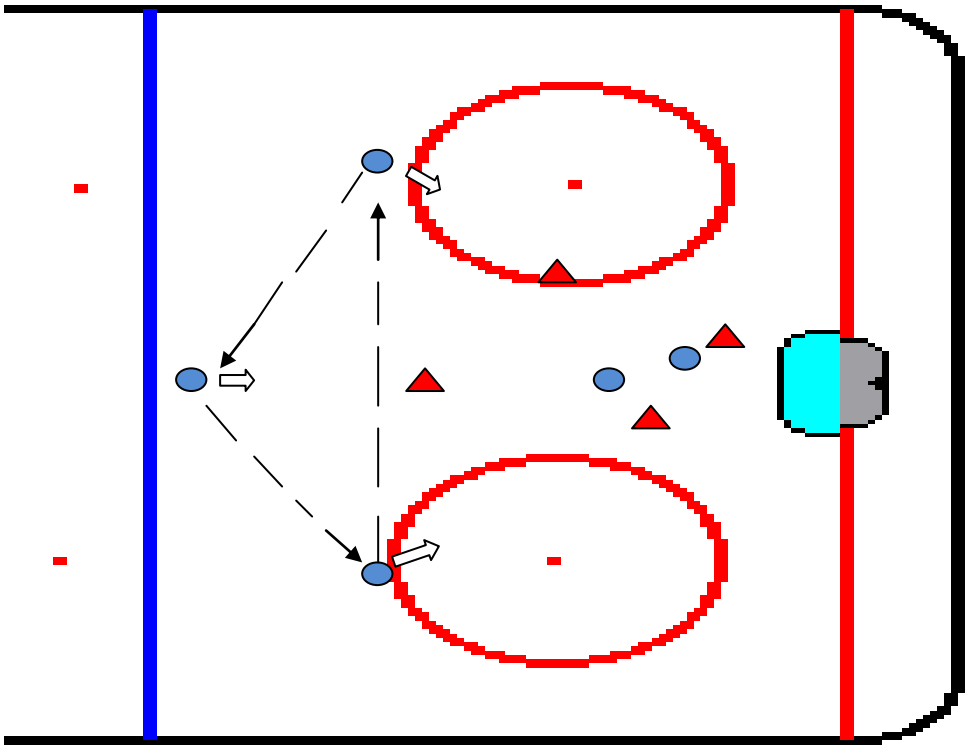

En ganska vanlig uppställning i dagens ishockey då den går att bygga på med många olika varianter med platsväxlingar och olika avslutningslägen.

2.4.2 Smygen

Smygen handlar om att försöka ”smyga” in bakom på bortre stolpen för att få ett genomspel av den spelaren som gick med pucken bakom mål.

Playmaker börjar med att flytta pucken mellan back och spelare djupt ner för att få boxen att förflytta sig. När spelaren med puck djupt ner börjar man förflytta sig in mot bortre stolpen för att få ett genomspel. Bortre bak åker ner på första stolpen för att ”screena” bort försvarande back.

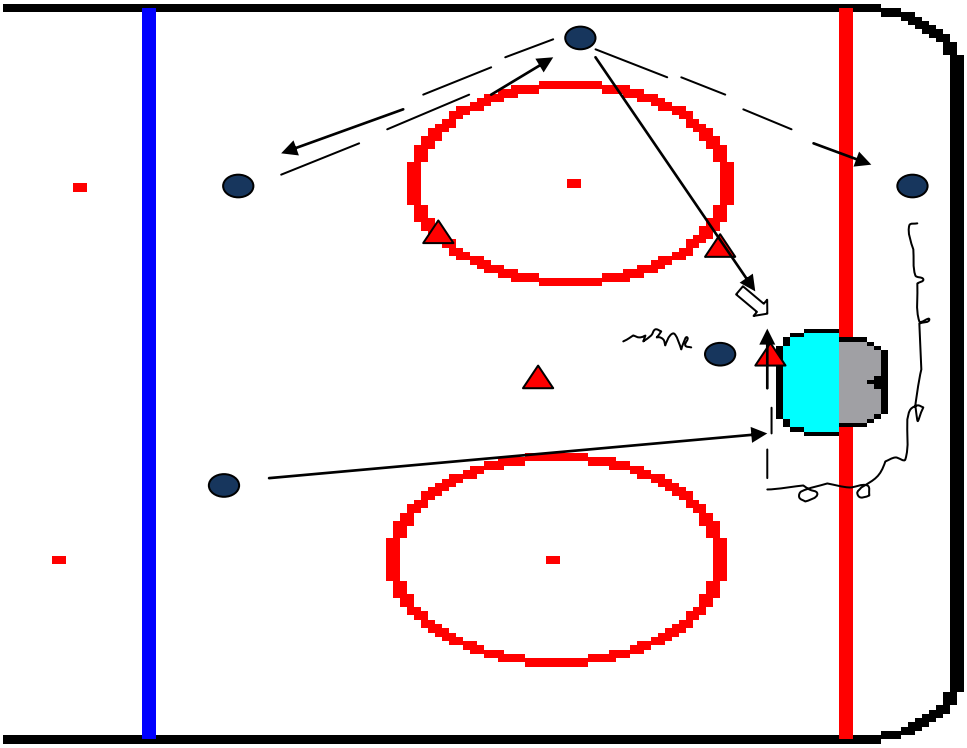

Denna variant blir tuffare och tuffare ju högre upp man spelar i seriesystemet men kan alltid vara en bra variant på juniorhockey. Bra exempel på hur man attackerar boxen som icke puckförare.

2.4.3 Smygen med backavslut

Bygger på samma start som exemplet ovan. Här är man ute efter avslut på back högre upp i zon. Här vill man ha en högerskjutande back som tar avslut.

Back går ner och ”screenar” försvarande back samt lockar med sin försvarande forward ner och öppna upp ytan högt upp.

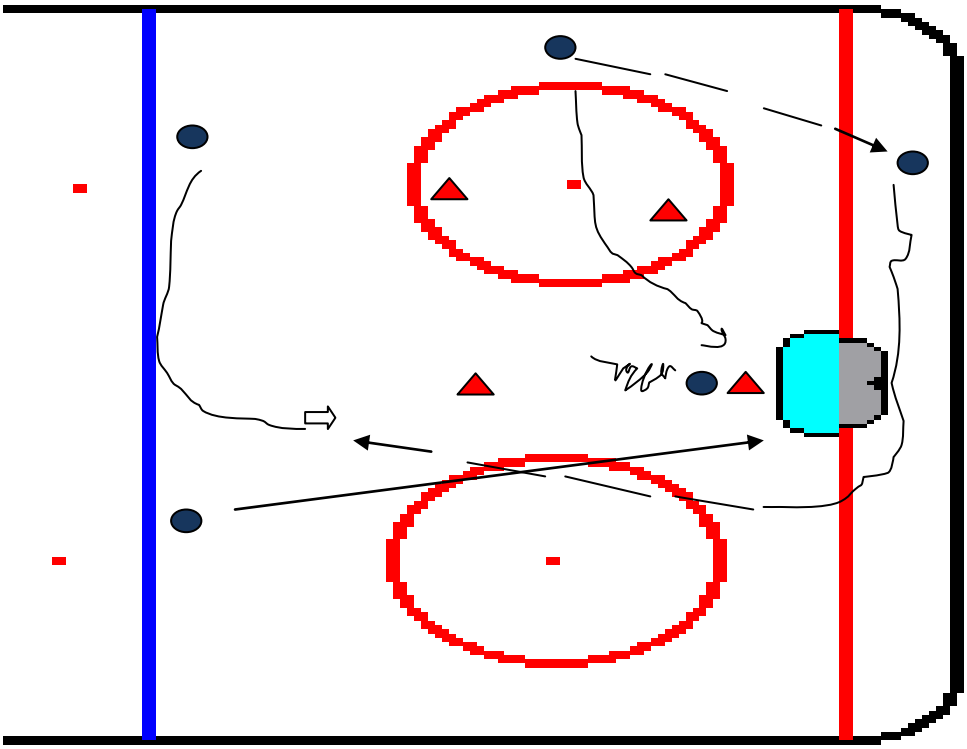

En vanlig variant där man brukar få ett bra avslut högt upp i zon. Här har vi ett bra exempel på att attackera boxen som icke puckförare (back som screenar).

2.4.4 HV71 variant

Denna variant har HV71 och spelarna Jukka Voutilainen och Johan Davidsson varit väldigt framgångsrika med.

De söker avslut på Jukka Voutilainen högt upp i slottet med instick från Johan Davidsson.

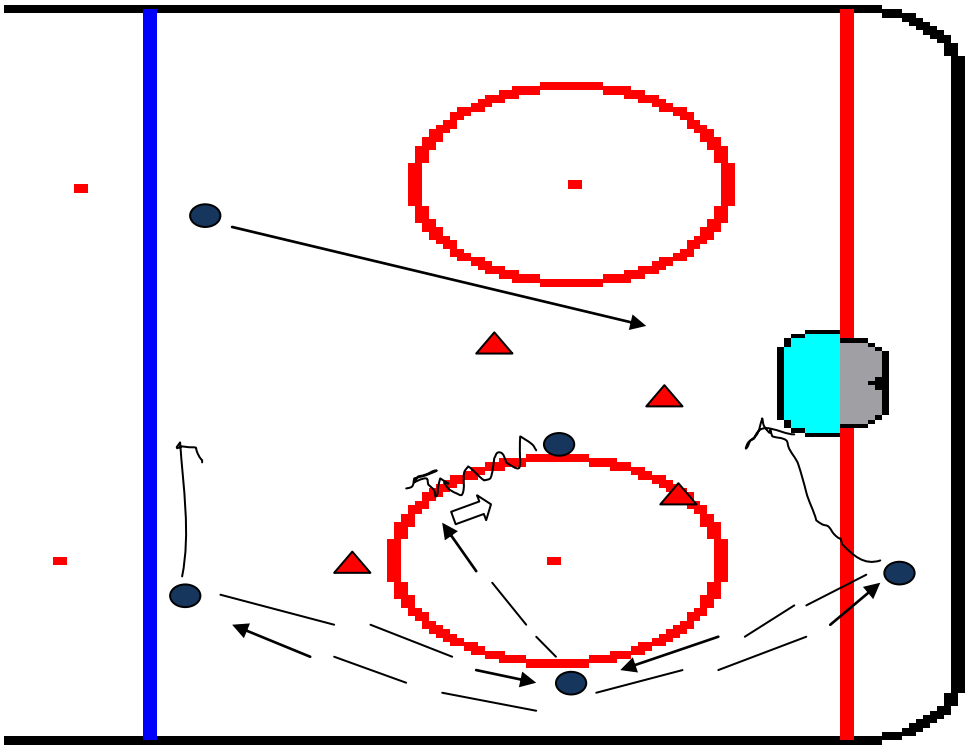

De flesta lagen vet om att HV71 söker denna variant men de lyckas med den i alla fall. Mycket bygger på att Jukka Voutilainen är så bra på att hitta luckan mellan försvarande forward och försvarande back. Han är bra på att knuffa sig bort från försvarande back precis innan Johan Davidsson slår passen. Även att Johan Davidsson är rörlig upp och ner och kan titta åt ett annat håll och medan han slår passen (Magnus Hävelid 2012).

2.5 Hur tränar man powerplay på bästa sätt

För att nå ett effektivt powerplay måste man träna mycket på det. Det handlar om mycket olika träningsmetoder som man kan dela in i två olika moment. Tillsammans med powerplay femman och individuella moment.

Powerplay femman tillsammans:

- ✓ Fem mot noll – Memorering, hitta grunder.
- ✓ Fem mot fyra – där boxen går fullt så det blir matchlikt.
- ✓ Börja med matchliknande situationer så som tekningar, skott på mål – för att vinna tillbaks pucken.
- ✓ Lägg in tävlingsmoment (Johan Schillgard 2012).

Det förekommer att man går ut på isen med enbart en powerplay femma i taget och fyra killar som spelar box och tränar på det sättet för att lägga full fokus på powerplay för just den enheten.

När det gäller den individuella delen så tränar man den mycket på den så kallade ”egna tiden” ute på isen. Där man tränar på sin roll.

- ✓ Skymmare tränar på det genom att skymma målvakten och någon medspelare/tränare lägger puckar på mål.
- ✓ Skyttar tränar direktskott där någon medspelare passar och skyttarna tränar på sitt direktskott.

3. Syfte

Syftet med min rapport är att ta reda på vad det är som gör ett powerplay effektivt.

3.1 Frågeställningar:

- ✓ Nycklar för ett effektivt powerplay, vilka är det?

4. Metod

Min rapport grundar sig i första hand på de intervjuer som jag har gjort med olika tränare inom Linköpings Hockey Club. Det är Magnus Hävelid och Johan Schillgard som båda har arbetat med ishockey i många år på elitnivå med både seniorer och juniorer. Jag har även analyserat finalmatchen i VM där jag har försökt att lyfta fram vad som ligger bakom effektiviteten i powerplay.

4.1 Intervjuer

Jag intervjuade Magnus Hävelid (assisterande tränare Linköpings HC A-lag) och Johan Schillgard (Assisterande tränare Linköpings HC A-lag säsongen 2011-2012) båda har lång erfarenhet av ishockey. Magnus Hävelid (Linköpings HC) och Johan Schillgard (Linköpings HC) har jobbat på olika lag så som elitserien och J20 Superelit samt även J18 Allsvenskan. Intervjuerna gjordes via möten med respektive person. Jag spelade in intervjuerna som jag sedan har fört över i text i denna rapport.

4.2 Matchanalys från hockey VM

Jag gjorde även analys från hockey VM där jag förde anteckningar om effektiviteten i powerplay och analyserade båda lagens powerplay.

Final hockey VM Ryssland – Slovakien 20:e maj 2012

4.3 Internet

Internet var ett bra verktyg för att hitta statistik på powerplay effektivitet och även videoklipp på många bra powerplay mål.

5. Resultat

5.1 Intervju med Magnus Hävelid assisterande tränare Linköpings HC

Grunder för powerplay: att man har rätt rollspelare i sin powerplay femma. Det ska vara följande typer:

- ✓ Högt pucktempo, alltid vara ett hot mot boxen.
- ✓ Dra isär boxen.
- ✓ Alla vet sin roll.
- ✓ Rollspelare – playmaker, skymmare, spelskickliga backar med bra skott, målskytt
- ✓ Attackera boxen med ej puckförare, platsväxling i boxen.
- ✓ Avslut på mål, direktskott

Att man har blandat med höger och vänster skyttar i uppställningen. Att skickligheten finns där för variation då motståndarna läser och scoutar mycket idag. För har man en viss intränad variant vid till exempel uppspel/ingång i zon så löser ofta det med om man har den skickligheten på spelarna som spelar powerplay. Det ska vara tydliga roller som alla i uppställning är klara på.

Att man kan spela i högsta möjliga pucktempo utan att man för den delen börjar slarva med passningar.

Alla ska veta hur man kan avlasta och hjälpa puckföraren vid trånga situationer på bästa möjliga sett.

Att man får förflyttning på boxen genom att börja spelet till exempel djupt ner i zon för att få boxen att flytta ner. Då kommer pass upp till blålinjen för ett avslut, alltså man börjar spelet djupt ner när man söker avslut högt från blålinjen och tvärt om. Man ska kunna spela från båda sidorna och från bakom mål. Har man en variant så ska den gå att genomföra från båda sidorna, allt för att göra det svårt för boxen.

Attackerar boxen med icke puckförare och får på det sättet till platsväxlingar i boxen som gör det svårt för motståndarna i sin box. Backar som jobbar med platsväxlingar på olika sätt. In i boxen, på blålinjen, allt för att skapa oreda i den försvarande boxen är bra. Få till ett bra genomspel genom boxen är bra då det blir rörigt i försvarande boxen.

Snabba avslut så som direktskott eller snabba handledskott så fort man har fått försvarande boxen att röra på sig så de inte hinner in i skottlinjen eller hittar sina positioner igen.

Att man jobbar efter ett förutbestämt mönster. Man har en trigger som alla känner till och när den går så vet alla var de ska ta vägen eller vad som ska hända.

Nycklar till ett effektivt powerplay:

- ✓ Skickligheten på individen
- ✓ Högt pucktempo
- ✓ Olika rollerspelare
- ✓ Attackera boxen
- ✓ Platsväxlingar

5.2 Intervju med Johan Schillgard assisterande tränare Linköpings HC

Grunder för powerplay: att man har rätt spelare på rätt positioner. De ska ha spetskompetens för den uppgiften de ska göra.

- ✓ Spelskickliga backar, bra skott
- ✓ En som är på mål, skymmare
- ✓ Playmaker, den som styr
- ✓ Avslutare som är en målskytt

Spelet i anfallszonen:

- ✓ Högt pucktempo
- ✓ Flytta boxen, upp och ner, sida, sida med långa pass
- ✓ Platsväxlingar
- ✓ Alla ska veta vad som ska hända
- ✓ Tryck mot boxen, hota hela tiden

Oavsett hur man väljer att spela i sitt powerplay så är det viktigt att flytta pucken snabbt, gärna få långa pass för att få boxen att förflytta sig just innan avslut kommer. Det kräver att det är hårda och bra pass på bladet för att få ett bra ”flow” i passningsspelet och förflytta pucken på ett bra sett. Att man gör det alla har kommit överens om och att göra det så enkelt man kan men samtidigt måste man få in ett ”överraskningsmoment” för boxen för att få ett bra avslut. När väl avslutet kommit så gäller det att alla vet vilka ytor man ska gå in på vid mål och ta fajten om returer och lösa puckar vid mål.

I botten handlar det mycket om skickligheten på de spelarna som spelar powerplay. Har man spelare i sitt lag med spetskompetens på de ovan nämnda kvaliteterna så har man bra förutsättningar att nå ett effektivt powerplay.

Nycklar till ett effektivt powerplay:

- ✓ Alla vet vad som ska hända
- ✓ Högt pucktempo
- ✓ Rollspelare
- ✓ Flytta boxen

- ✓ Spelskickliga, individen

5.3 Analys av finalen mellan Ryssland – Slovakien 20:e maj

5.3.1 Ryssland powerplay

Ryssland hade ett powerplay under matchen. De lyckades inte göra mål. Ryssland hade en effektivitet på noll procent i finalen.

Ryssland spelade efter denna uppställning i sitt powerplay.

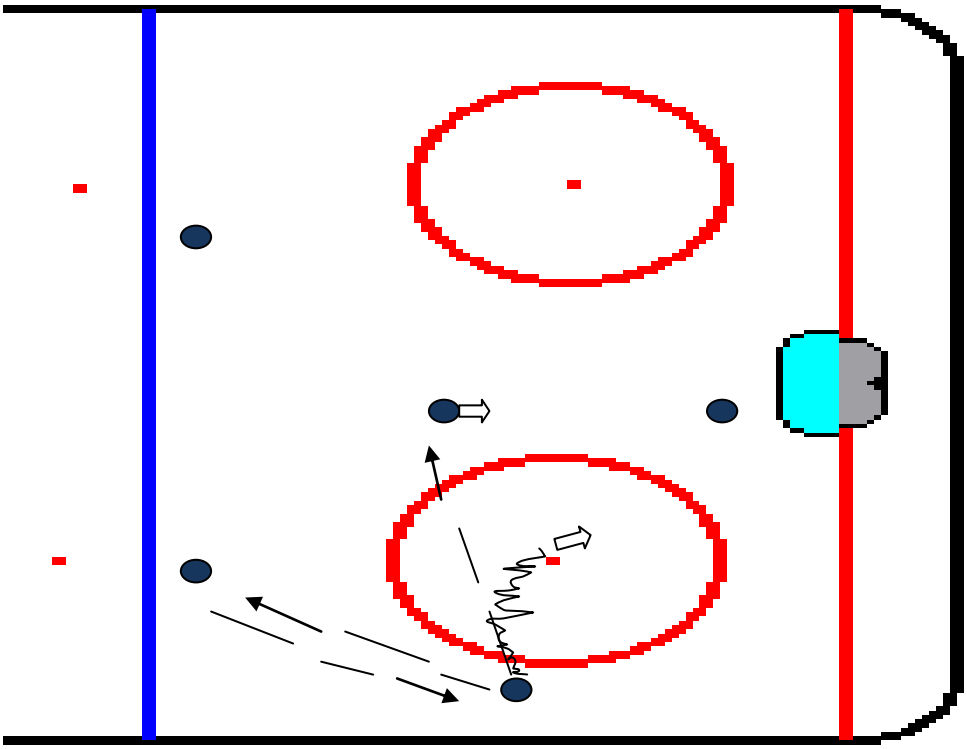

Malkin var playmaker och styrde spelet från sidan. Han sökte pass in till hög forward inne i slottet eller back på blålinjen. De spelade samma uppställning från andra sidan också. Spelade de djupt ner bakom förlängda mållinje så sökte de instick in framför mål.

5.3.2 Slovakien powerplay

Slovakien hade ett powerplay under matchen. Slovakien gjorde ett mål och hade en effektivitet på 100 procent under finalen.

Slovakien spelade efter denna uppställning i powerplay:

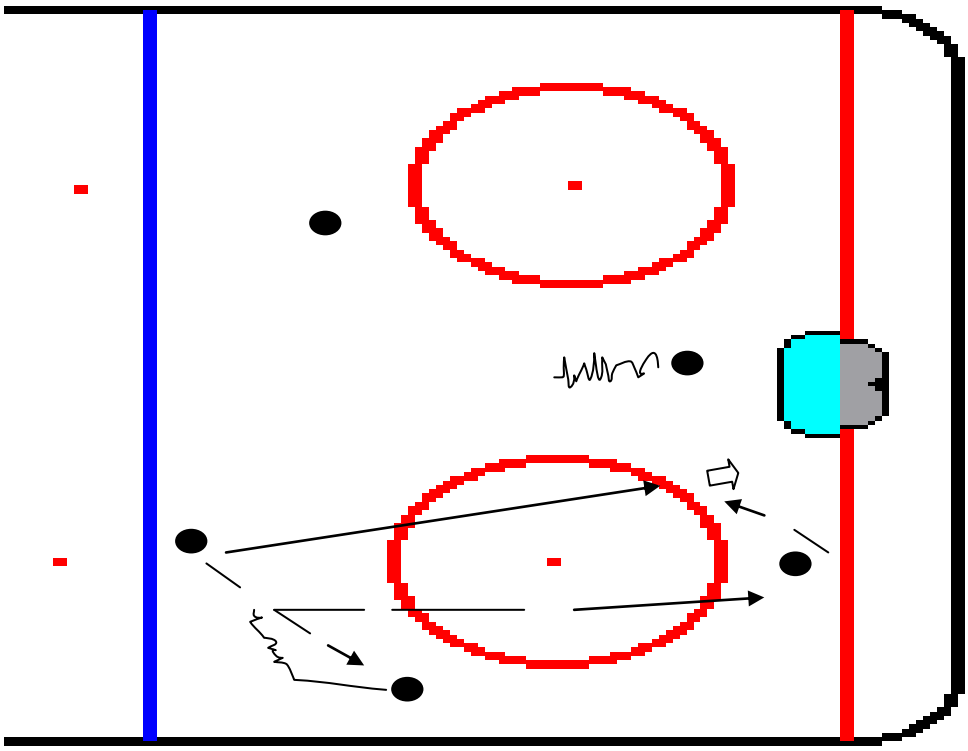

Slovakien attackerade boxen med icke puckförare som i det här fallet var en back (Chara) som efter pass drev in i boxen och gick på mål. Han fick ett instick och kunde göra mål.

6. Diskussion

Brynäs hade en effektivitet på 24,89 % i grundserien, Skellefteå hade en effektivitet på 21,78 % i grundserien. Det var 1:an respektive 2:an i grundserien och en del av det är den höga effektiviteten i powerplay.

De tränare (Linköpings HC) som jag har intervjuat så nämns i stort sett samma idéer när det gäller nycklar till ett effektivt powerplay. Man trycker på följande punkter:

- ✓ Högt pucktempo, alltid vara ett hot mot boxen
- ✓ Dra isär boxen
- ✓ Alla vet sin roll
- ✓ Rollspelare - playmaker, skymmare, spelskickliga backar med bra skott, målskytt
- ✓ Attackera boxen med ej puckförare
- ✓ Platsväxling i boxen
- ✓ Direktskott
- ✓ Avslut på mål

Man vill få förflyttning på försvarande boxen genom att:

Börja spelet till exempel djupt ner i zon för att få boxen att flytta ner. Då kommer pass upp till blålinjen för ett avslut, alltså man börjar spelet djupt ner när man söker avslut högt från blålinjen och tvärt om. Ett annat sätt är att man försöker få till genomspel genom boxen för att få förflyttning och göra det svårt för försvarande box.

När det gäller VM finalen mellan Ryssland och Slovakien så blev det bara 2 powerplay under matchen. Lagen hade ett var där Slovakien lyckades göra mål och fick därmed en effektivitet på 100 procent under finalen. Det Slovakien gjorde var att Chara attackerade boxen efter pass och gick på mål. Chara fick ett instick och kunde trycka dit pucken. Det som skapade det var just att han attackerade boxen som icke puckförare och gjorde det svårt för Rysslands box att hålla reda på Slovakerna inne i boxen.

Ryssland lät Malkin styra spelet och han sökte instick in på hög forward inne slottet. Även Malkin var ett ständigt hot mot boxen när han gick in från kanten. Ryssland spelade samma variant från båda sidorna. De gjorde även ett instick från bakom förlängde mållinje in på spelare framför mål.

När det handlar om effektiviteten i powerplay så kan man inte komma undan att det handlar mycket om skickligheten på de olika spelarna som spelar powerplay i de olika lagen. Att de spelarna har spetskompetens på sin roll så som skymmare, playmaker, backar som är spelskickliga med bra skott, målskytt som kan hänga dit pucken vid minsta lilla läge. Har man dessa spelare i sitt lag så kan man med hjälp av de punkter som nämns i rapporten öka effektiviteten för powerplay.

Att man jobbar efter ett förutbestämt mönster så alla vet vad som kommer att hända. En ”trigger” som sätter igång det hela och att man då vet vad som kommer och hända och var man ska åka in på för yta.

Jag tycker jag har fått de svaren som jag var ute efter för att kunna göra denna rapport. Jag fick svar från tränare med många års erfarenhet från elithockey på både senior och junior på hög nivå. Även om Magnus Hävelid och Johan Schillgard både två arbetar inom Linköpings HC så har de varit verksamma i andra klubbar och fått erfarenhet från det. I rapporten redovisar Magnus och Johan (Linköpings HC) de nycklarna som de tror är viktiga för detta ämne.

Syftet med denna rapport var att hitta nycklar till ett effektivt powerplay. Jag tycker att rapporten lyfter fram olika nycklar som kan hjälpa till att få ett powerplay bli mer effektivt.

När det handlar om hur vi tränare skall kunna träna powerplay och få det så effektivt som möjligt så handlar det mycket om vissa nycklar som blir viktiga. I denna rapport kommer det fram vissa men för någon annan tränare kanske det finns andra nycklar som de anser är viktiga.

Jag tycker att det är viktigt att träna powerplay i lagom mängd och att man gör det både som memorering utan motstånd för att hitta de så kallade ”triggers” och att alla vet om vad som kommer att hända. Sen ska man självklart träna med fullt motstånd i boxen och börja så matchlikt som möjligt. Till exempel med tekning. För att få ännu mer hjälp med detta så är det bra om man kan filma träningen med powerplay och gå igenom den efter tillsammans. Det hjälper ofta spelarna om de får se situationen på video för då kan man inte prata bort fel utan man får mer se hur det faktiskt såg ut och vad som hände.

Jag tror att dessa nycklar är bra verktyg för att få ett effektivt powerplay, så som att attackera boxen med icke puckförare för att göra det svårt för försvarande spelare att ta sin markering. Där kommer självklart platsväxlingar in i bilden som också gör det svårt för försvarande spelare att ta sin markering.

I framtiden

Hockeyn utvecklar sig inom alla områden och det blir mer och mer viktigt att vara bra i powerplay för att kunna avgöra matcherna. Alltså blir ett effektivt powerplay viktigt. Jag tror att alla lag på elitnivå håller med om detta och tränar mycket powerplay för att nå ett effektivt powerplay. Det handlar mest om att man har sina rollspelare och kanske kan utveckla dem ännu mer i sin roll.

Slutligen

Jag tycker att intervjuerna med Magnus Hävelid (Linköpings HC) och Johan Schillgard (Linköpings HC) var ett bra sätt att få fram underlag för denna rapport.

Även att följa finalen i hockey VM var ett bra sätt med tanke på att det var många världsspelare med i de två lagen som möttes (Ryssland mot Slovakien).

Enligt rapporten så är det dessa nycklar som leder till ett effektiv powerplay:

- ✓ Högt pucktempo, alltid vara ett hot mot boxen
- ✓ Dra isär boxen
- ✓ Alla vet sin roll
- ✓ Rollspelare - playmaker, skymmare, spelskickliga backar med bra skott, målskytt
- ✓ Attackera boxen med ej puckförare
- ✓ Platsväxling i boxen
- ✓ Direktskott
- ✓ Avslut på mål

Jag tycker denna rapport har gett mig mycket bra saker så som nycklarna som har redovisats i rapporten. Det kommer jag att ta med mig in i framtiden som ishockeytränare och vidareutveckla med de lagen som jag jobbar med.

Det jag kan känna är att man kanske skulle vänt sig till flera tränare inom ishockeyn för att få ett mer helhets intryck.

Referenslista

Internet:

www.swehockey.se (2012-05-18)

www.aftonbladet.se (2012-05-20)

TV – Hockey VM

Ryssland mot Slovakien VM final (2012-05-20)

Intervjuer:

Magnus Hävelid (2012-05-18)	Assisterande Linköpings HC A-lag, mångårig erfarenhet från junior och senior hockey.
Johan Schillgard (2012-05-17)	Mångårig erfarenhet av junior hockey på elitnivå. Även ett år som assisterande tränare på Linköpings HC A-lag.